

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

THEOGNIS

DIS MEGARENsis SEN-
tentiae Elegiacae, cum interpretatio-
ne & Scholijs Eliæ
Vineti.

ACCESSERVNT ET HORVM

Poetarum opera Sententiosæ

Phocylidis	Rhiani
Pythagoræ	Eratosthenis
Solonis	Panyasidis
Tyrtaei	Lini
Naumachij	Menecratis
Callimachi	Posidippi
Mimnermi	Metredori
Eueni	Simonidis.

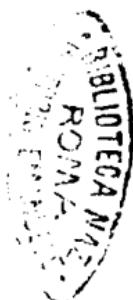
Seniorum libellus.

Omnia in usum Scholarum collecta, & ad uer-
bum conuersa per IACOBVM
HERTELIVM
Curiensem.

Adiecta quoq; est omnium uero Latino
carmine à diueris expressa.

Ov m̄os d' ēπαντ̄ος ἐγιν αριστου λαλεῖ,

BASILEAE.

ЛИДОИНУ

САМЫЕ РАСПРОСТРАНЕННЫЕ
СЛОВА И ПРИЧАСТИЯ В СЛОВЯНСКОМ
ЯЗЫКЕ И ИХ ПОДСЛОВЬЯ

ПРИЧАСТИЯ ПОДСЛОВЬЯ

СЛОВА ПОДСЛОВЬЯ ПОДСЛОВЬЯ

CAMP L I S S I M I S , P I E-
TATE , P R V D E N T I A , A E
eruditione præstantissimis viris , D . Cosi
et Senatoribus Reipublicæ s AL

V E L D E N S I S , Dominis ac pa-
tronis suis obseruandiss.

S. P. D.

V A N D O Q V I D E M , uiri am-
plissimi , nihil animis ho-
minum magis inhæret ,
quàm id , cui à teneris con-
fuscent : idque quod te-
nerum est , ut ait Seneca ,
proximis applicatur : uni-
uersæ hominū societatis permagni inter-
est , ut ab ineuntibus statim annis mortales
optimis , quæ per totam uitam usui futi-
ra sint , assuescere discant . Quia uero æta-
tis imbecillitate iuuentus ad malum quàm
ad bonum proclivior ; minus considerat
profuturane an obfutura sint , quæ tra-
ctat : opus est , ut per adultiores , quibus cu-
ra eius qualicunque modo incubit , à
turpibus ad honesta , à uitios ad uirtutum
amorem

E P I S T O L A

amorem deducatur. Id autem nulla commodiore uia, quam per liberalem institutionem, fieri potest. tanta enim eius uis est in utraq; partem, ut nulla tam bona possit esse natura, quin illius quasi excolendae cura intermissa, uitiosa reddatur: nulla item tam malitia sit, quae non ad frugem liberali ac fidelis institutione redigatur. Proinde cum adulta hominum aetas ad omnia minus docilis trahetabilisque sit, quam rudes illi iuuentutis anni, qui instar cerae qualibet impressionem facile admittunt: tum generosi mores, utille ait, imbuendi sunt, cum tener est animus: tum optimis assuescendum, eaque discenda, quae nec grandinem, nec uim, nec iouem ipsum, ut Plato inquit, extimescat: que quoque cum naufrago salua enatare, nec a latronibus eripi queant, cum ad quemvis cereum adhuc est ingenium. Nam postquam annis iam quasi diriguit animus, partim aegre, quorum prava consuetudine fuimus infecti, descendimus: partim, que nescimus, non nisi maxima nobis inculcari difficultate possunt. Quod elegantissima metaphora hac respectu videtur Ouidius:

*Quae prebet latus arbor spaciantibus umbras,
Quo posita est primum tempore, uirga fuit.*

Tunc

DEDICATORIA.

Tunc poterat manibus summa tellure reuelli,

Tunc stat in immensum uiribus aucta suis.

Hæc perita rerum antiquitas considerans,
quæ nihil non egit, ut Republicæ optimè
constitutæ in suo flore permanerent, iuuēn-
tutem, ceu seminarium totius hominum
cōuersationis, optimis quibusuis non tam
artibus & disciplinis, quām morum uitæ-
que præceptis imbuendam curauit. Non
ignara, & sine literis rudes inertesque, &
cum literis parum utiles fore homines, nisi
honestati uitæ quām primūm assuefierent.
Plus enim deficere quām proficere eum,
qui doctrina proficit, & moribus deficit,
præter Aristotelem, quotidiana docet ex-
perientia. Non autem quæuis temerè, &
citra delectū, teneris puerorum animis ob-
trudi passa est: sed eos autores, qui & piet-
atem, & præcepta de morum uirtutibus
continerent, proposuit. In quorum au-
torum numero, Poetæ, qui uel mira inge-
nij industria clarorum uirorum egregia fa-
cta in exemplum posteritatū descripta reli-
quissent: uel quām breuissimis, maximè
que illustribus sententijs doctrinam mo-
rum essent complexi, suo quodam iure fa-
cile primas obtinuerunt: unde & nomen

E P I S T O L A

Illorū in maximo cultu, maximaq; uenera-
tione apud optimos quosuis extitisse non
ignoramus. Plato, philosophiæ quidā sol,
hujusmodi Poetas non dubitat nunc deo-
rum filios, nunc prophetas appellare. Et
tātum abest ut ē Repub. sua eiecerit (quod
ijs fecisse legitur, qui diuina poeticæ arte
ad lasciuiam, turpesque amores abusi-
erant) ut & ipse testimonij eorum usus, &
alijs exemplo suo præclarissima ipsorum
monumenta euoluendi autor fuerit. Si-
cūt eius rei locuples testis est honestissi-
ma creberimaque apud ipsum Solonis,
Tyrtæi, Homeri, Heliodi, & aliorum me-
lioris notæ mentio. Socratem, qui ipsius
Apollinis oraculo sapiens pronunciatus
est, Euripide Tragico familiarissimè usum
esse, nemō nescit. μυσῶν θράσποντες λίαν αὐτῷ
αριστῆτες ab Hesiodo & Pindaro nuncupan-
tur. Strabo autem lib. i, de Situ orbis scri-
ptum reliquit, ueteres τὴν πεώτην ποιησιν,
ut omnipium doctrinarum antiquissimam,
philosophiam quādam perhibuisse. Quip-
pe quæ à teneris nos unguiculis ad uiuendi
rationes perducat, mores atque affectus e-
doceat, quæq; gerenda, declinandaue sint,
quādam canticis suavitate præcipiat. Et
quod

D E D I C A T O R I A.

quod magis suam erga huiusmodi ~~philosophie~~ gratitudinē testatam redderent, iuuenesq; ad bonarum rerum studia, morumq; integritatem excitarent: statuis ac imaginibus eos honestari, poemata ipsorum in publicis Deorū celebritatibus, alijsq; conuentibus recitari, optimasq; sententias templerum foribus, tanquam Deo dignas, in ab ipsis Numinib; usurpatās affigi, nec non aureis preciosissque materiis insculptas ad omnem posteritatem conservari curauerunt. Quae nād modum ex Platone, Xenophonte, Pausania, Plutarcho, Athenaeo, alijsque cūctissimis scriptoribus & iā dicta, & alia plura de Poetarum excellentia & utilitate cuius obvia sunt: accipitur epistolæ angustia huc omnia referre. Etsi uero Christianæ professionis homines, sinceræ Religionis Pietatisq; studium nō ab huiusmodi autoribus, sed ex sacro sanctæ Scripturæ fontibus petere debet & possunt, ut quæ sola salutem & eternā beatitudinem per Iesu Christi ueri Dei, ueriq; hominis meritum credentibus paratam esse monstret, præceptaque ad Christianam uitam utilia copiosissime præscribat: tamen Poetarum quoque (qualium scripta iuuentur) propo-

E P I S T O L A

nimus) lectionem & usurpatam; & in non
contemnendo precio habitam, habendam
que esse, grauissima sanctissimorum in Ec-
clesia Dei uirorum exempla & autoritates
comprobant: quarum paucissimas, ob eos
qui parum dextrè de Poetis sentiūt, in me-
dium proferre placuit. D. Paulum, electum
illud Dei omnipotentis organum, Poeta-
rum libros euoluisse, & ut Clemens ait, ad
ædificationem curamq; aliorum, testimonijs
eorum uti nō erubuisse, Sacrarum lite-
rarū ueritas testatur. Sic Act. 17. ubi Deum
esse probat, Aratum uetusissimum poetam
citat. 1. Cor. 15. ex Menandro Comico malo-
rum consortia fugienda monet, quod præ-
uis colloquijs boni mores corrumpantur.
Cretensium mores Tit. 1. ex Epimenide ua-
te Cretensi graphicè depingēs ait: ἡρῆτες οἱ
ψοῦγατ, λακαθοέτα, γασπάρες αργυραῖ. Gregorius
Nazanzenus, ob excellentiam Theologus
dictus, scriptis poetarum mirè delestatu-
sus, & sacroru carminu uolumen posteritati
reliquit: quod non solū priscis tempori-
bus propositum est pueris, ut Socrates, So-
zomenus, Orosius & Eutropius scribūt, ue-
rūm etiam hodie à doctissimis uiris in deli-
cias habetur. Quid de Iohanne Chrysosto-
mo

DEDICATORIA.

mo Patriarcha Constantinopolitana sub Arcadio & Honorio Imp. anno Christi 401. dicam, qui Aristophanis Comœdijs etiam noctu pro puluino usus est? Quid de Eustathio Thessalonicense, cuius etiam hodie eruditissimi in Homerum, ingeniorum fontem, commentarij extant? Neq; mihi hoc loco temperare queo, quo minus etiam D. Basilij Cæsariensis, cui uirtutum splendor Magni cognomen peperit, uerba adscribā, de eorum Poetarū lectione, qui bonorum hominum dicta factaue narrassent: quales præ cæteris fuerunt, Homerus, Hesiodus, Theognis, Phocylides, Pythagoras, Solon, Tyrtæus, & alij. Sic ergo in Admonitione ad adolescentes, quo paſto ex gentilium scriptis proficere queant, ait: ιπ̄ι τάτα παρασκουλίν ἡ ποιηταῖς, ἡ λογοποεῖς, ἡ ρήτοροι, οὐδὲ πᾶσιν αὐθρώπεις ὀμιλιτέοι, ὅθην αὐτὸν πρὸς τὸν τύχην εἰπιμίλων ὀφέλαις τις ἔσειθαι. Ιδὲ μετ' οὐρανῷ ἐγένετο τις οἰκεότες πρὸς ἀλλήλας τοῖς λόγοις, πρεσβυτοῖς ἑμῖν αὐτῷ καὶ γνῶσις γενόντο. Εἰ δὲ μὴ, αλλὰ τοῦτο παραδέλλειν θεότας λαζαρικάνη τὸ διάφορον διαμήντεις βεβαίωσιν τὸ βελτίονος. Hoc est: Poetis & oratoriib. omnib. hominib. utendū, unde futura sit aliqua utilitas, quæ ad animæ faciat sedificationē. Et paulo post: Etsi nostrorum

EPIS T DIA

sermonum atq; gentillium illa est conuenientia, nobis illorum ualde conferet noticia; sin minus, eos saltē simul conferendo differentiam discere licebit, cum ad me illoris optionem atq; delectum non parum comparatio ualeat, & inferiora saepe collata sint potioribus ornamento. Nee ab his dissentit Philo sapientissimus, dum libro de Agricultura, de puerorum studijs in hunc modum differit: φυτούσιν δέ ταῦτα μηνὶ τῷ καλοὶ παιδίντες φυχαῖς μοχθημάτῃ, ὅπως ἡρπακός αὐτὸς τοι θυσούται. ἐγι δὲ τῶντα, οὐ τὰ γράφειν διὰ δραγμῶν οὐειρ σύνθοχος ἐπιτίθεσθαι, οὐ τῷρ παρὰ αὐθοῦ ποιηταῖς αἰνεῖται ὄρσυνται, γωμέται, λουτέται, οὐδὲ τὸς πατορεὺς λόγος μελέτη, λαζεὶ οὐκκακοῖς τοῖς ἔγκυκλοις παυδεῖται μεσοῖς. Quæ uerba Latinis auribus sic sonant: Inseram autem primum in puerilis ætatis animas, surculos, quorum fructus ipsas enutriat. Sunt autem hiscribendi legendique certa industria, eorum quæ apud sapientes poetas habentur diligens scrutatio, geometria, oratoriae facultatis meditatio, & uniuersa liberalis musica. Atque haec quidem de Poetarum autoritate & lectione paucis attigisse, non planè *int̄̄os τῶν διετῶν sufficiat.* Haud enim parē humeris suscipere in prouinciam, si ex singulis Christianis

D E D I C A T O R I A.

Christianis scriptoribus (ut de gentilium myriadibus taceam) poetarum & laudes colligere, & osorum calumnijs occurrere conarer. Ego itaque tantorum uitorum iudicio & consilio incitatus, iuuentuti, cuius informandæ mihi quoque cura incumbit, hac in parte, quod ad optimorū poetarum studium attinet, labore quidem duro, animo uero non ægro consulere studeo, cum hanc meam esse Spartam non ignorem. Mirificè enim peritæ rerum antiquitatis, quæ, ut Plato uult, *λεπτήσις αρχαί εγγυτέρης θεῶν εγκύρω*, exemplum sequi, & quantum par est, alijs ad idem faciendum auctor esse placet. Hac de causa, cum labores nostros, quos in Comicorum Lscriptis ab interitu uindicatis exhausimus, bonarum literarum studiosis non ingratos animaduerterem: facile, nunquam satis laudati uiri D. Ioannis Oporini, Compatriis ac amici mei obseruadiss. cōsilio acquieui, quo me, ut horū quoq; poetarum, quos hic damus, scripta collecta iuuentutis studijs communicare, incitauit. Theognide ergo γνωμονιστῶν, cū uersione & doctissimis ELIA B VINETI Annotationibus, ex arbitrio D. Typographi, præmisso, reliquorū auctorum omnium

E P I S T O L A

nium scripta ex diuersis hinc inde autorib.
concessimus, congesta fideliter interpreta-
ti sumus, & ad puerorum captū quām pro-
ximè accommodauimus. Nec iuuenilibus
ingenijs inutilem hāc nostram operam fo-
re speramus. Castissima enim saluberrimā-
que de moribus præcepta proponit, quæ u-
sum non pœnitendum in omnes uitę huius
partes, si recte percipiātur, sint allatura. Præ-
terea Græcæ linguae (quæ comptissima est
in his autoribus) cum Latina collatio, non
parum emolumenti ad uberiorem erudi-
tionis thesaurum comparandum adferet:
ijs præsertim, qui alias uiuā magistri uoce
destituti, ipsi sibi præceptores esse in Græ-
ca literatura coguntur: ut plures commo-
ditates, quas præter iuniores etiam adulti
hinchaurire possunt, sciēs præteream. Non
parum tamen doctissima Stobæi interpre-
tatio, unde non paucas sententias transcri-
psimus, nos iuuit. Versionem Latino car-
mine, sui cuique interpretis nomine præfi-
xo, ne alienis nos ornare plumis uidere-
mur, subiecimus, ut Græcæ elegantiae cum
Latina melius perspiceretur conuenientia,
ab ijs qui iam absque cortice in Græco stu-
dio natare queunt. Nondum carmine red-
dita,

D E D I C A T O R I A.

dita, pro nostra tenuitate pedibus astrinximus, ita ut quam proxime Græca sententia exprimeretur. Alicubi lectionis uarietas margini est aspersa. His omnibus eiusdem, si non carminis, tamen argumenti libellus Seniorum insertus est, ut quam absolu-
tissimam de moribus, totaque uita lauda-
biliter instituenda doctrinam, optimorum
hoc Poetarum Opus teneris puerorum a-
nimis proponeret.

Hunc autem nostrum laborem, Viri am-
plissimi, uobis inscribere, librumque Scho-
lae uestræ consecrare, maximè necessarium
duxi: tum, ut sub amplissimi nominis ue-
stri patrocinio (quod quam eximium er-
ga bonarum artium cultores semper exti-
terit, manifestius est quam ut nostro præ-
conio indigeat) tutus à maleuolorum, quo-
rum plena sunt omnia, mortibus in com-
munitatem iuuentutis usum prodiret: tum in
primis, ut grati tandem animi indicium, li-
cet exiguum, exhiberem pro innumeris
Reipublicæ uestræ in me beneficijs. Cum
enim puerilium studiorum partem non
postremum Scholæ uestræ celeberrimè
constitutæ, sub optimis præceptoribus
M. C h r i s t o p h o r o Hoffmanno,
&c

EPISTOLA

& I O A N N E Tumlero(D.C A S P A R A S A)
quia primariam Ecclesiæ curam gerente)
feram acceptam : gratitudinis officium ut
debatur requirere , tam pro his, quam pro
alijs ciuium uestrorum in me meritis, char-
taceo hoc munusculo, cum aliud non esset,
testatum omnibus reddere, memoriam hu-
manitatis uestræ nondum apud me senuis-
se : si forte alij meo exemplo excitati, me-
liora, nominique uestro amplissimo magis
conuenientia darent, & tandem ~~ad~~ exigitas
turpissimum crimè à Christiano cœtu expu-
lare inciperet. Etsi uero per se satis exiguum
est munusculum hoc, nec dignum quod
cum P. V. officijs conferatur : tamen, si pro
uestro fauore erga liberalia studia & iuuen-
tutis honestam institutionem, offerentis a-
nimus respexeritis, nō minus gratum con-
fido futurū; quam si uel Colophonium au-
sum à me P.V. oblatum esset, ... Quæ spes
ne me fallat , per eam, qua omnes p̄d̄m̄s̄s̄s̄
prosequi soletis, benevolentiam etiam at-
que euāoro. Deus opt. maximus, æternus
Pater Domini nostri Iesu Christi, P. V.
cōsilia & actiones ad sui nominis gloriam,
& Ecclesiæ, Scholæque communem salu-
tem dirigat, uosque omnes in sui agnitione

D E D I C A T O R I A.

ne uera conseruet, Amen. Basileæ, ex Ludo
literario ad D. Petrū, 8. Calend. Febr. Quo
die, ut quidam uolunt, ante annos 1527.
Paulus Tarsensis ad pœnitentiam reuoca-
tus diuinitùs, hostili in Christianos animo
deposito, CHRISTI dogmata amplexus
est: quemadmodum Lucas Act.
9. scripsit.

P. V.

deditissimus,

Iacobus Hertelius
Curienfis,

the first time I have seen it. It is a
small tree, about 10 ft. tall, with a
thin trunk and spreading branches.
The leaves are small, opposite,
ovoid, pointed at the apex, and
smooth.

The flowers are white, bell-shaped,
and hang in clusters from the branches.

The fruit is a small, round, yellow
berry.

The bark is smooth and greyish
brown.

The wood is light-colored and
soft.

The leaves are opposite, ovate,
smooth.

The flowers are white, bell-shaped,
and hang in clusters from the branches.

The fruit is a small, round, yellow
berry.

The bark is smooth and greyish
brown.

The wood is light-colored and
soft.

The leaves are opposite, ovate,
smooth.

The flowers are white, bell-shaped,
and hang in clusters from the branches.

The fruit is a small, round, yellow
berry.

The bark is smooth and greyish
brown.

The wood is light-colored and
soft.

The leaves are opposite, ovate,
smooth.

The flowers are white, bell-shaped,
and hang in clusters from the branches.

The fruit is a small, round, yellow
berry.

The bark is smooth and greyish
brown.

ELIAS VINETVS

Santo Lectori.

V M OCij plurimum anno sua
periore apud Franciscum San-
gelaſium Engulismensis Ec-
clesiae Decanum, uirum cum
generis splendore, tum inge-
nij dexteritate apprimè nobilem, nauctus
fuissem: id totum, quantum per aduersam
ualetudinem licuit, in iucundissima Græ-
corum poetarum lectione à me contritum
est. qua quidem in re consilium eorum lu-
bens secutus sum, qui antiquos scriptores
co-legendos ordine censem, quo & uixe-
runt, & scripserunt: quod recentiores à ue-
tustioribus semper habeant quidpiā, quod
non facile intelligas, nisi prius illos dili-
geanter legeris. Peilectis igitur, quorum fuit
copia, uetustissimis quibusque, cuiusmo-
di sunt Homerus & Hesiodus, Theogni-
dem tandem in manus sumpsi: cuius sen-
tentias licet graues esse non dubitarem, et
tamē intellectu mihi faciles fore spera-
bam, quod crederem nihil esse illic quod
à posterioribus, quos aliquando legeram,
non fuisset luculentius tractatum. Verūm
b uixdum

ELIAE VINETI

uixdum è portu solueram, cum tot subitè
emergunt scopuli, tot statim obortè nubes,
cœlumq; diemq; eripiunt oculis, ut à pro-
posito facile his deterritus fuisse, nisi cu-
pido huius conficiendi æquoris me planè
obstinata iā inde cepisset, ex quo primùm
à præceptoribus meis, Aristotelis aliorumq;
ueterum scripta prælegi mihi cœpta fuerat,
quæ huius poetæ sententijs ueluti suauis-
simis flosculis inspersa essent.

Cum igitur pergere obfirmato proflus
animo certum esset, quæ ad tam difficultem
periculosa mque rem conficiendam condu-
cere uisa sunt, ea diligenter omnia adhibui,
cuiusmodi sunt cùm uariorum codicum,
locorumque ex eodem autore ab alijs scri-
ptoribus citatorum diligens collatio: tum
syncerum & acre amicoru meorum, uiro-
rum doctorum, unà cum meo, iudicium: in-
ter quos Petrus Panætius & Iacobus Gu-
pylus, facile principes, qua quidem diligen-
tia abscessis, abiectis, transpositis multis, effe-
ctum tandem est, ut instituto satisfecerim
meo, perlegerim bonum poetam, eorumq;
quæ in eo corrupta erant, bonam magnam-
que partem obiter castigauerim. Cæterum
cum in eo totus essem, Ioanni Lodoico Ti-
letano

EPISTOLA.

Ietano typographo diligentissimo, rem partefeci, cum in eius bibliopolium, quærendi ex eo exemplaris gratia aliquando me contulisset: quam ubi intellexisset, rogavit vehementer, ut si quid haberem in eum auctorēm, quem esset breui excusurus, communicarem: me sibi, studiosisq; omnibus gratum facturum. Id autem per facilem impetravit ille, quando inenunte hac æstate huc ueni, candide Lector: cui in tuam gratiam publicandum tradidi, quicquid fuit nostri in Theognidem laboris, quem autorem ultimam tam totum restituere omnino potuisse, quam cupiebam. Is enim tam depravatus fuit, tam lacer, tam mancus, ut nulla diligentia, nullo labore, nullis deniq; quantislibet uigilijs id præstare potuerit. quæres in causa est, ut in Latinum sermonem à me conuersum non habueris. Quod reliquum igitur hic desiderabitur, id ab alio interim dum fœlicius expectabis, nostro hoc labore, quantum scuñq; est, fruaris, eumq; boni consulas uelim. Vale, Lutetiæ.

Calendas Sextil.

1543.

6

THEO

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

EX TYRTAEO, DE VIR-
tute bellica.

AVDACIAE LAVS.

Non memorādus mihi uir, nec in precio habēdus
 Seu uirtutis pedū seu gratia lucte: (uidetur:
 Neq; si Cyclopum habeat magnitudinem ex robur,
 Et currendo uincat Thracium Aquilonem:
 Et forma sit uel ipso Tithono præstantior,
 Et locupletior quam aut Midas aut Cimyrdas reges:
 Neq; si Tantalidem Pelopem regno uincat,
 Lingua m̄q; Adraſti suauissimam habeat.
 Neq; si gloria omnē præter bellicā fortitudinē habeat.
 Non enim uir bonus est in bello,
 Si non sustineat cædem uidere cruentam,
 Et propius hostem stare cupiat.
 Hec uirtus est, hoc optimum inter homines præmium,
 Et maximē decorat uirum iuuenem, à quo geritur.
 Commune hoc bonum est ciuitati, ex uniuerso populo,
 Si quis uir progressus inter pugnantes in prima acie
 Cōstāter, turpisq; fugae prorsus obliuiscatur, (maneat
 Vitam ex animum patientem obijciens periculo:
 Anmetq; ad mortem obeuntem proximū uirum dſtas:
 Hic uir bonus est in bello.
 Statim uerò hostium in fugas uertit phalanges
 Asperas, suaq; industria prælij fluctus regit.
 Ipſe aut in prima acie prostratus charā amittit uitam,

Ciuit-

ΕΚ ΤΩΝ ΤΤΡΤΑΙΟΥ,
ωὲι πολεμικῆς ἀρετῆς.

ΕΠΑΙΝΟΣ ΤΟΛΜΗΣ,

Oυτὸν μηνισκάμενον, τὸν δὲ λόγῳ αὐτῷ πατέειν,
ὅτε ποδῶν αἱρεῖ, ὅτε παλαισμούσιν,
ἢ δὲ εἰς οὐκλάπαυρον μὲν ἔχοις μέγεθός τε βίλην τε,
νικών δὲ θέωρον θρηνίουρον βορέιν.

Ἄδην εἰς τιθωνοῖ φυλὴν χαρεῖσθρος ἐη,
πλευτοῖν δὲ μίστεω καὶ * λινύραο πλέον.
Ἄδην εἰς ταῦταλίστεω πέλοπος βασιλόντορος ἐη,
γλῶσσαν δὲ ἀδερφῆς μελιχόγυρων ἔχοις.
Ἄδην εἰς πᾶσαν ἔχοις σόδαν, πλὴν θύειδος ἀλητῆς.

* al. λινύριο
βάθος

ὢ γὰρ αὐτὸς ἀγαθὸς γίγνεται καὶ πολέμω,
εἰ μὲν τεῖλαίν μεν δρῶμον φόνορ αἰματόσυτα,
καὶ θητῶμεν ὄρευοιτ ἐγγύθην ισάμηνος.

Ἄδην αἱρετὴν, τόδην ἀειθλούρον καὶ αὐθεώποισιν ἀριστού,
λιάλλασθρον τε φέρειν γίνεται αὐτοὶ νέω.

Ξυνὸρ δὲ ἐδλόρον τῇ τοι πόλην τε παντε τε μήμω,
ἄστις αὐτὸς Διαβάτης καὶ προμάχοισι μεν

κινδεμέως, αἰσχράς δὲ φυγῆς ἐπιπάγχυν λάθηται,
ψυχὴν διὰ θυμὸν τλέμονα παρθένισσος.

Φερούσην δὲ τεσσέρι τὸν πλοϊορ αὐτῷ παραχρεσίως
ὢτος αὐτὸς ἀγαθὸς γίγνεται καὶ πολέμω,

αἴψας δὲ μυσμανέωρ αὐτῷ πάντας ἐτρεψε φάλαγγας
τρηχείας, ποντικὴ τε ἐδεεθεὶς μακάρης.

αὐτὸς δὲ σὺν προμάχοισι πεσὼν φίλοι φύλεσε θυμὸν,

Ciuitatem, et populos, et patrem honestans:
Multis per pectus et scutum rotundum uulneribus,

Et per thoracem ab anteriore parte sauciatus.

Hunc uero lugent pariter iuuenes, senesque, (tur.

Et graui desiderio tota ciuitas funus ipsius prosequi
Huius sepulchrū, et liberi inter homines preclaris sunt,

Itemque nepotes, et omne posteriorum genus.

Nunquam eius bona gloria interit, neque nomen ipsius:
Sed quamuis sub terra sit, manet immortalis.

Quem se fortiter gerentem, manetenique, et pugnatem,
Pro patria et liberis uchemens Mars peremerit.

Quod si effugerit sorte mortis longū inducētis sopore,
Et uictoria potitus splendidā gloriā pugnæ auferat,

Ipsum ex aequo omnes iuuenesque, senesque, colunt,
Multisque iucundis affectus ad orcum abit.

Senescens autem inter ciues precellit, neque quis illum
Lædere, nec irreuerenter nec iniuste cupit.

Omnesque in sedibus iuuenes simul et aequales
Loco cedunt ei, quique maiores nati sunt.

Huius igitur uirtutis ad summū peruenire, nunc aliquis
Nitatur animo, non remittens bellum.

Eiusdem: alias Callini.

Quamdiu torpetis? quando strenua habebitis animam
O' iuuenes? an' non ueremini uicimos,

Ob tantam ignauiam? In pace autem uobis uidemini
Sedere: sed bellum totam regionem infestat.

Quim scutum aliquis arte in prælio hosti obtendat:

Et

ἄγη τε λιὰς λιὰς πατέρ σύνησας·
 τολλάδια τέρπονται λιὰς αἴσιδες ὑμφαλούσας,
 λιὰς διὰ θώρην πρόσθη ἐλυλαῖς.
 τὸν δὲ ὀλοφύρουται μὴν ὅμως νέοι, καὶ μὲν γέροντες,
 αργαλέων ἢ πόθῳ πᾶσα λέπιδε πόλις.
 λιὰς τύμβος, λιὰς πάιδες εἰς αὐθρώποις αἴρονται,
 λιὰς πάιδαρ πάιδες, καὶ γενίος ἔξοπίσω.
 ἀλλέ ποτε λιέσος ἐθλὸν αἴπολυται, γὰρ δὲ ὄνομ' αὐτῷ,
 αλλ' ὑπὸ γῆς πορὴ ἐὼν γίγνεται αἴθανατος,
 ὅμη τινας ἀργεσύνοντα, μενούτα τε, μερνάμονόν τε
 χῆς πέρι λιὰς πάιδαρ θάρρος Αρης ὥλεσκη.
 εἰ δὲ φύγοι μὴν λιηρά ταυτεγέος θανάτοιο,
 νικήσας δὲ αὐχινὸς αὐλαῖον σύχος ἐλοι,
 τάντες μὴν τεμνοτερὸν ὅμως νέοι, καὶ μὲν παλαιοί,
 τολλάδι τορπιὰ παθῶν δρχεται εἰς αἰδίνι.
 γηράσην δὲ αἴσοισι μεταπρέπει, γὰρ τις αὐτὸν
 βλαέπειν, διτ' αἰδίνες ἔτε δίνης ἔθελει.
 τάντες δὲ εἰς θώνοιοιρ ὅμως νέοι, οὐ γε λιατὸς αὐτὸν
 εἴησος ἐν χώρης, οὐ τε παλαιότοροι.
 τάντης νῦν τις αὐτὸς αἱρετὸς εἰς ἀπρομιέδαι
 γηράσθω, θυμὸν μὴ μεθιεῖς πολέμα.
 τῇ αὐτῇ, η Καλλίνη.

μέχρις τον πατένεδε; λιότ' ἀληιμον ἔξετε θυμὸν,
 ὡς νέοι; οὐδὲ διαφιπορικῆνονται,
 ἀλλελίνι μεθιεῖτε; εἰς εἰρήνην ἢ μονάτε
 ἀδαι, αταρ πόλεμος γαῖαν αἴπασαν ἔχει.
 * σὸν νῦν τις αἴσιδα θέδω εἰς αἰτίβιος πολεμίζων

* Hunc he
xametrum
D. Camera
rius de suo
suppleuit.

Et aliquis moriens ultimò iaculum emittat.
 Honori enim est ex ornamento uiro, pugnare
 Pro patria et liberis et tenera uxore
 Aduersus hostes. Mors autem aderit, quando cung;
 Parce destinauerint. Sed age quispiam recta perga.
 Extenso in altum gladio, et sub scuto forte pectus
 Foueat, cum primum incipit committi pugna.
 Non enim mortem effugere fatale est
 Virū, neq; si à maioribus immortalib. genus ducat.
 Sepe quis elapsus è pugna sonituq; telorum
 Euadit, sed ipsum domi fatalis mors apprehendit.
 Atq; hic sanè nec amicus est populo, nec gratus:
 Illū uero magnus et parvus deflet, si qd passus fuerit.
 Vniuersus enim populus uirum fortē desiderat
 Defunctum, uiuentem uero instar semidei collit.
 Nam corām intuentur illum uelut turrim:
 Quippe solus multorum æquat facinora.
 Eiusdem.
 Veruntamen Herculis genus iniuctum estis:
 Confidite, nondum Iouis facies auersa est à nobis;
 Nec hominum turbam formidetis, aut metuatis,
 Quin recta quisq; hostibus scutum obuertat
 Inuisam amissurus animām, mortisq; nigrum,
 Sed solis splendori gratum subitumis fatum.
 Nostis enim quām grauia sint Martis luctuosi opera;
 Nostis etiam impetum permolesti belli.
 Et quandoq; fugistis ipsi, quandoq; alios fugastis,

καὶ τις ἀποθνήσκων ὑπάρχει ἀπογίσατο.
 τιμῆσι τε γαρ ἐστὶν καὶ αὐλαῖς αὐτοῖς μάχεσθαι
 γῆς πέρι, καὶ πάσιν, καὶ εἰδίνε τὸ ἀλόχον
 μυστικέσσι. θανάτος δέ ποτε ἔσεται, ὅππότε λίγην δὲ
 μοῖραν ἐπιπλώσωστο. ἀλλά τε τις ιθὺς ἔτει,
 ἔγχος αὐτοχόμνους, καὶ ὑπὸ αὐτοῖς ἀλιμορήτορ
 ἐλοκετοπράτορ μιγνύμονάς πολέμιον.
 οὐ γαρ πως θανάτον γε φυγάρι εἰμαρισθόρι ἐστὶν
 αὐτῷ, οὐδὲ εἰ προγόνων ἡ γενός αἴθανάτων
 πολλάκις θνήσκηται φυγὴν καὶ μᾶτιον αἰνόντων
 δρέχεται, σὺν δὲ οἷς μοῖρα λίχην θανάτου.
 αλλὰ ὁ μὲν ἐνέμπτης μέμνω φίλος, ὃ δέ ποθενὸς
 τὸν δὲ ὀλίγος συνάχει, καὶ μέγας, λίν τι πάθη
 λατό τὸν ἐν μπαντι πόθος λιγαῖον δρόφρονος αὐτῷρος
 θυντονῆσος, βάσαρι δὲ ἄξιος οὐμιθέωρ.
 ὥστε δὲ γαρ μην πύργον σὺν διφθαλμοῖσιν ὄρῶσιν,
 ἔρδειται γε πολλῶν ἀξιαῖς μῆνος ἐών.

ΤΓΑΥΤΓ.

αλλὰ Ἡρακλῆς γε αὐτοῖς τοι γενός ἐστε·
 θαρσεῖτε, ἔπειτα γένεται αὐχούνατοξόνη ἔχει.
 μηδὲ αὐτῷροι πλευθῶ μεταπίνετε, μηδὲ φοβεῖσθε,
 ιθὺς δὲ εἰς προμάχες αὐτοῖς αὐτῷρος ἔχεται,
 ἔχθρον μὲν ψυχὴν θέμνοντος, θανάτον δὲ μελαίνας
 αὐγαῖσιν λιγαῖας πελίοιο φίλας.
 Ιτε γε ὡς αὔρεως πολυδικρύντος δρύγον δέρματα,
 σὺν δὲ ὄργιν ἐδάπτε αὔργαλέν πολέμιον.
 καὶ μετά φυγόντων τε θεωρόντων τὸν γενέσθε,

Iuuenes, utrumq; satis experti estis.
 Nam ex illis qui audent una persistentes
 Cominus in hostes aduersos impetum facere,
 Per pauci occidunt, retroq; seruant populum:
 Timidorum autem uirorum omnis perit uirtus.
 Vix autem aliquis uerbis explicare posset,
 Quanta incurrat mala uir qui se turpiter dederit:
 Ignominiosum namq; est tergum sauciare
 Viri fugientis in aduerso prelio.
 Turpe quoq; est cadauer in puluere prostratum,
 Aq; tergo haste cuspide uulneratum.
 Sed progressus quispiam maneat firmus utroq; pede
 Terre infixo, labia dentibus premordens:
 Femora et tibias inferne, nec non pectus humerosq;
 Lati clypei umbone contegens.
 Dextra uero manu ualidam hastam torqueat,
 Terribilemq; in capite cristam excutiat.
 Fortia aggrediens facta discat bellare,
 Nec a telis procul absit clypeum gerens.
 Sed congregiens quispiam, cominus longa hasta
 Vel gladio percussurus, socium sibi accipiat:
 Pedem pedi iungens, clypeumq; clypeo admouens,
 Nec non cristam crista, galeamq; aptans galea,
 Pectori q; obuerso pectore contra hostem pugnet,
 Vel gladij capulo, uel hasta prelonga arrepta.
 Vos autem leuis armaturae milites sub scutis aliunde alijs
 Trepidantes, grandibus pugnate lapidibus,

Hastasq;

οὐ νέοι, ἀμφοτέρων δὲ εἰς οἰόρον πλάσαστε.

διὰ τὸ τολμῶσι παρὰ ἀλλήλοισι μεγύοντες,

εἰς τὸ αὐτοχεδίου καὶ προμάχος ισχάι,

παυρότεροι θυντοῦσι, σάσσοι δὲ λαόμοπίοσι.

τρεσαντών δὲ αὐθιρῶν πᾶσι ἀπόλωλ' αἱρετή.

ἀλλ' εἰς δὲ αὐτὸν πολεμῶντα λέγων αὐθύσειν ἔκαστα,

οἵοις, αὖτις αἰσχρῷ πάθη, γέγνεται αὐθιρῇ θανάτο.

αἴργαλέοντι γάρ ὅπισθε μετάφρονόμενον ἔτι θαΐζειν

αὐθιρὸς φόνγοντος θάνατον πολέμῳ.

αἰσχρὸς δὲ εἴτε νένευς θαΐζαντες μενοντος σὺ θανίκος

τῶτορ ὅπιδες αὐχαῖης θαρρὸς ἐλαλαμούσος.

ἀλλά τε τις σὺ θαΐζεις μηνέτω ποσὶν ἀμφοτέροισι

τηρειχθεὶς ἐπὶ γῆς, χάλλος ὁδῶσι θαηῶν.

μηρὺς τε λινόμας τε λιάτω, θαΐζειν καὶ σέρνειν καὶ θεμελεῖν

αστίλος σύρειν γαστερὶ θαλυψάμοντος.

λιξιτορῇ δὲ σὺ χειρὶ τινασσέτω ὅβελμον ἔγχος,

λινέτω δὲ λόφον θεινόν ὑπέρ θεφαλῆς.

ἔρδων δὲ ὕβελμας ὄργανον θαΐζοντες πολεμίζειν,

μηδὲ ἐπτὸς βελέων ἔτατω αἰσθίδες ἔχων.

ἀλλά τε τις ἐγγὺς ίών, αὐτοχεδίον ἔγχειν μηκρῷ

ηὔξιφει θετάγων θάνατον αὐθιρὴν ἐλέτω.

καὶ ποδαραὶ παρὰ ποδὶ θεῖς, καὶ ἐπ' αστίλος αστίδες ὄρεται,

οὐ δὲ λόφον τε λόφων, θαΐζειν λινέλιν λινού,

λικὲ σέρνοντος σέρνων τειπαλημονίος αὐθιρῇ μαχέσθω,

ηὔξιφεος θωπλεῖν, ηὔλόρυ μακρόν ἐλών.

ὑμεῖς δὲ τὸ γυμνῆτες ὑπὲρ αστίλος ἀλλοθοράκιος

πτῶσοντες μεγάλοις βαλλεῖτε χρυμαθίοις,

Hastasq; leues contorque te in hostes,
Vestram prope armaturam permanentes.
Eiusdem.

Præclarum est, in prima acie si occidat
Vir bonus, pro patria sua pugnans.

At qui urbe sua pinguibusq; aruis relicis
Mendicare cogitur, omnium est miserrimus.

Cum chara matre uagans, et sene parente,
Cumq; paruulis filijs, et adolescentula uxore.

Inuisus namq; erit ad quoscunq; peruenierit,
Indigentia uictus et odiosa paupertate.

Genus suum infamat, et formam decoram turpat,
Omnis generis anxietas, et mala cum sequuntur.

Tandem sic errantem hominem nulla(decori)cura
Afficit, nec pudor ullus in posterum est ei.

At nos animo forti pro terra hac pugnemus, et pro li-
Moriatur, nequaquam uitæ parentes. (beris

O'iuuenes, arctè inuicem iuncti pugnate,
Neq; turpis fugæ, aut timoris initium facite.

Sed magnum fortemq; concipite animo impetum:
Nec pugnantes aduersus hostes uitæ ratione habete.

Veteranis autem, quoru genua non amplius sunt agilia,
Grandeuris relicis ne fugite.

Turpe enim est, si in prima acie prostratus
Iaceat ante iuuenes uir senior,

Candidum iam habens caput, barbamq; canam,
Animam efflans fortè in puluere,

Crucis-

λόρκοι τε φεγγίδιον αποτίσσοντες εἰς αὐτὸς,

ταῖς πανοπλίαις πλούτοις ἰσάχουνοι.

τῷ αὐτῷ.

τεθράμεναι γὰρ οὐδὲ μὴ προμάχοισι πεσόνται

αὐτῷ σύγαθόρ, πορί ἢ παζέροις μαρνάμονοι.

τὸν δὲ πῦρ τὸν περιπόντα πόλιν οὐδὲ πίνεις αἴρεις

πήγαχονειρ, παύτωρέστ τοις αὐτορότατοις

πλαζόμενοισιν μητερὶ φίλη καὶ πατερὶ γέρουτι,

παισὶ τε σὺν μηροῖσι, λυερίδιη τὸν αλόχων.

τῆλθρος μὲν γαρ τοῖσι μετέοιται δὲ οὐκ ἴνται,

χρησμοσιών τὸν αὐτῷ σύγδηνον πονίη.

αὐχάνει τε γένος, λιατὰ δὲ αὐγλαχὸν εἶδος ἐλέγχει,

πᾶσα δὲ αὐθυμία οὐδὲ οἰκοτότης ἔπειται.

αὐτὸς δὲ αὐτόρος τοις ἀλωπούντας δίδει τὸν

γίγνεται, εἰτὲ αὐτὸς εἰς ὁπίσω τελέθει.

θυμῷ γὰς πέρι τῆσδε μαχώμεθα, καὶ περὶ πάντων

θυντημένη, ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι.

ἄνεοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρὰ φλάγμοισι μενοντες,

αὐτὲς φυγῆς αὐσχυνές αρχεῖτε, μηδὲ φόβοι.

ἀλλὰ μέγους ποιέτε καὶ ἀλητισμον σὺ φρεσὶ θυμόν,

μηδὲ φιλοψυχεῖτε αὐδράσι μαρνάμενοι.

τὸν δὲ παλαιοτέρον, ὃν ὑπέτι γένεται ἐλαφρός,

μὴ οὐκαλείποντες φύγετε τὸν γέρανον,

αὐσχύρον γαρ οὐ τέτο μετὰ προμάχοισι πεσόνται

καὶ οὐδεὶς πρόδει τέωρ αὐδρα παλαιότοροι,

αὐτοὶ λουκόρ ἔχονται οὐρανοῖς, πολιόρ τε γένειοι,

θυμόρ ἀποπνέοντες ἀλητισμον σὺ λονίη,

Cruenta charis manibus pudenda tegens,

Quæ oculis intueretur turpe et indignum est,

+ Fortè patet denudata corpora: + iuuenes autem prorsus decet,
rēthesi includenda Ut pubertatis flos sit eis pulcher *.

Viris quidem mortalibus, et mulieribus uisu amabilis

Est, uiuus adhuc, strenuus aut, si in prima acie cecide
Sed progressus ad pugnā q̄spīā mācat utroq; pede rit.

Terra infixo, labia dentibus premordens.

F I N I S C A R M I N V M

Tyrtæi.

B X N A V M A C H I I S C R I-
ptis sententiae.

PVLCHRUM sanè est, corpus castum habere, inta-
ctamq; manere

Virginem, et puris semper cogitationibus delectari:

Nec onus circa laboriosa ilia gestantem,

Negat dolores trementem suspiriosos Lucimæ:

Sed permanere quasi reginam imbecillum mulierum,

Oculum animæ splendidum ad eam uitam erigendo,

In qua gloriose ueræq; sunt nuptiæ, ubi commixta

Diuinis uerbis lumine plenas meditationes parit.

Quod si te alienæ uitæ desiderium capit,

De ista quoq; præsciens dicam, quō te oporteat cōficere

Nauigationem, ut aiunt, secundam animo lato.

Hic tibi sit maritus, quem parentes decreuerint:

Et si fuerit prudens, felicissima es: si aliter

virum

αἰνικτόγεντ' αἰδοῖς φίλαις εὐ χροῖμι ἔχοντα,
αἰσχυλά τέ γέ ὄφθαλμοῖς οὐκεσθῆμι ιδεῖν,
οὐδὲ χρόα γυμνωθεῖται γένεσις ἢ παύτ' ἐπέοικην,
ὅφελός τε τῆς ἡβῆς ἀγλαὸν αὔθος ἔχει.
αἰδοράσι μὲν θυητοῖσι ιδεῖν, δρατὸς ἢ γυναιξὶ^τ
γνῶσι ιδεῖν, ιαλὸς δὲ εὐ περιμέχοις πεσὼν.
ἀλλὰ τις ὁν διαβάς μονέτω ποσὶ μέμφοτέροισε
επειχθείς επὶ γῆς χαῖλος οὐδέποτε διαπών.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ

Τυρλαῖς.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΑΥΜΑ
χία, γυναικικά.

Kαλὸν μὲν δέμας αἴγυρον ἔχειν, αἴδιμητά τε μί-
μναι μναι
παρθενικὸν, ιακθαροῖσι τέ μίαί μελεθμασι χαίρειν.
μήτε βαρύτλαστων λαγύοντων πέρι φόρτου αἴγυρον,
μήτε πόνορ τρομένσαν αἴγαστον μιλαθύνειν.
αλλ' οὐδαί βασίλεαν αἴφαρῷν θηλυτρόσαν,
φυχῆς διμικ φανόντι υπὲρ βιότοιο χένσαν,
εὑθα γέμοις θεινοῖς καὶ δελιθέεις, σύθαμιγάσσεις
θειατεοίσις ἐπέσσοις νούματα φένει τίτλαι,
εἰ δέ σε ιεὺχοιο πόθος βιότοιο θειχαίνει,
ιεὺχοιο πόθος βιότοιο θειχαίνει,
τὸν πλέον, τὸν φασιν, τὸν διστοροῦ σύφρονι θυμῷ.
ἔστω σοὶ πόσις ὅτος, δηρ αὖ θειχωσι τοιᾶς.
ιεὺχοιο πόθος βιότοιο θειχαίνει,

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

SENENTIAE.

xx.

Ex eodem.

*Ipsæ suo regno ditioneq; continet omnes,
Nec gerit imperium tantum ex mortalibus illus.*

Eiusdem Solonis.

Omnibus atq; uiris mens est obscura deorum.

Eiusdem.

*Legibus his oro primum rex Iuppiter adsit:
Fortunamq; ferat felix, nomenq; secundet.*

Apollo ad Solonem.

*Puppe gubernator media stans dirige cursus:
Subsidio multi uenient, ne differ, Athenis.*

Eiusdem Solonis.

*Grataq; sunt Veneris nobis, et dulcia Bacchi,
Quaq; uiris Muse munera lata ferunt.*

Eiusdem.

Dum propero ad senium, discere multa libet.

Finis Carminum Solonis.

E' TYRTABO, CLAVD. MON-
sello interprete.

Non ego uel cursus, uel clara nomine lucte,
Commemorare uirum nec celebrare uelim,
Nec si corporeis Cyclops uiribus equet,
Et celerem currens anteuolet boream;
Nec si Tithono fuerit formosior ipso,
Sitq; Mida longe ditionis, aut Cinyra:
Nec si uel Pelope audaci mage regius esset,
Linguaq; Adrasteo plena lepore fluat;

Nec

T Y R T A E I

Nec si laus omnis foret huic, nisi bellica uirtus:
In bello quoniam strenuus esse nequit,
Si non sustineat cædem spectare cruentam,
Conserat ex denso primus in hoste manum:
Illa quidem uirtus, atq; optima premia ferri
A iuuene ingenti nec sine laude solent.
Spes ex fida salus populi est totius ex urbis,
Qui primos inter continua arma gerit:
Nec fugere omnino didicit, nec uertere terga,
Audaci est animo: cuncta pericla subit.
Hortaturq; mori socium, ex discrimina ferre,
Ille uir in bello strenuus unus erit.
Iamq; hostile premens magna ui contudit agmen,
Rexit ex arbitrio nobile Martis opus:
Ac tandem occubuit confosus in ordine primo,
Nobilitans patriam, nobilitansq; patrem,
Postquam ictus crebros dissecto umbone recepit,
Vndiq; vulneribus saucia membra gerens.
Illum omnes pariter deflent iuuenesq; senesq;
Et summa exequias urbs pietate facit.
Multus honos tumulo, natisq; rependitur eius,
Et soboli illorum, que genus inde trahet.
Non decus illius, celebris nec fama peribit:
Immortalis enim est, sit licet in tumulo,
Quisquis in arma ruens, nec seuo à Marte recedens,
Pro patria ex natis fortiter occiderit:
Si uero in columnis mortem uitarit acerbam,

Rettuleritq;

S E N T E N T I A E.

33

Rettuleritq; sua parta tropheæ manu,
Illum omnes pariter decorant iuuenesq; senesq;
Et bona percipiens plurima letus obit:
Affectus senio toti gratissimus urbi est,
Prorsus & hunc ipsum ledere quisq; cauet.
Turba senum iuuenumq; loci concedit honorem,
Nullus & aequalis se equiparare uelit.
Ergo aliquis tanta uirtutis tangere culmen
Conetur, toto pectore bella petens.
Eiusdem, uel Callini.

O' iuuenes, quid uult sibi tanta ignavia: ubinam
Sunt animi: num de finitimis rubor est
Segnitem ob uestram? secura pace potiri
Creditis: at bello patria tota tremit.
Quilibet audacter mauortia surgat ad arma:
Atq; aliquis moriens ultima tela uibret.
Pro patria pulchrum est, natisq; & coniuge chara
Pugnare, & ualida bella ciere manu.
Mors aderit, cum fata uolent. iam quis mihi recta
Prodeat in pugnam, cum citò cepta fuit,
Tollens terribili gladium uirtute, tegensq;
Fortia pregrandi pectora sub clypeo?
Effugere haud ulli mortem conceditur, et si
A superis ortum duceret ipse suum.
Sepe quis à bello, telisq; reuersus, & hoste,
Repperit in proprijs ædibus exitium:
Nec tamen hic gratus populo est, nec amabilis ulli:

Illum

Illam autem deflet cum iuniore senex.

Quippe sui desiderium post fata relinquit.

Fortis, at in uita est semideo similis.

Conspicitur siquidem ueluti fortissima turris:

Nam quae multi agerent, omnia solus agit.

Eiusdem.

Alcida sed enim genus insuperabile, fortis

Est animo: non dum flexa lous facies.

Vos ne turba uirum, densus ne terreat hostis;

Omnis in aduersos obuia tela gerat.

Inuisamq; adeò statuens abrumpere uitam,

Præcipiti cursu malit obire semel.

Nostis enim quam sint horrentia prælia Martis,

Nostis et armigere quanta sit ira deæ.

Terga cecidistis partim, partimq; fugati

Estis, et experti scitis utrumq; satis:

Qui persistant simul, et primi certamina tentant,

Audentes animo comimus arma sequi,

Per pauci moriuntur, et à tergo agmina seruant:

Ast hominis timidi gloria tota perit.

Vix mala quis uerbis perstringere singula posuit,

Que uir, qui in bello turpia gesit, habet:

Nempe ingens ignominia est, fugitare parantis

Lethali gladio terga secare uiri:

Turpe et puluera stratum tellure cadauer,

Dorsa gerens crebris saucia vulneribus.

Progredivs aliquis maneat pede firmus utroq;

In terra, stricto dente labella premens:
 Et latum obijciens clypeum protendat ad iusus;
 Qui femora atq; humeros, pectus et omne tegat;
 Atq; manu dextra robustam torqueat bastam,
 Et summo pendens uertice crista tremat.
 Fortiter arma mouens, bellandi exerceat artem:
 Nec procul à telis perstet habens clypeum.
 Congrediens aliquis gladium uibrando, uel bastam,
 In pugnam, socium cominus accipiat.
 Cum pedibusq; pedes, cum scutis scuta coaptans,
 Cum crista cristam, cum galea galeam:
 Et pectus iungens cum pectore, pugnet in hostem.
 Siue tenens bastam, siue tenens gladium.
 At uos, qui leuibus nudi trepidatis in armis,
 Grandia præualida mittite faxa manu:
 Atq; hostes contra teretes torqueat sagittas:
 Nec quis ab armatis ausit abesse uiris.

Eiusdem.

Gloria magna uiri est, qui primas ante phalanges
 Occubuit, patriæ nomine bella gerens.
 At miserum est, aliquis patria cum pulsus et agris,
 Mendicans uictum querit ubiq; suum,
 Et chara cum matre, sene et genitore uagatur,
 Vxorem iuuenem et pignora parua trahens.
 Numq; odiosus erit, quancunq; migrarit in urbem,
 Ut qui pauperiem pergrauie gestet onus.
 Et genus infamat, et formæ turpat honorem:

Deniq;

Deniq; ex anxietas ex dolor omnis adest.
 Atq; uiri tandem per tot discrimina tracti
 Quis pudor? aut que animum tangere cura potest?
 His nos pro patria, et natis moriamur in armis,
 Nec uitam metuat perdere quisq; suam.
 O iuuenes propè conserti Mauortis obite
 Prælia, nec turpi uertite terga metu:
 Audaces quim este animis, ex pectore forti,
 Inter pugnandum nec sit obire graue.
 At quis iam nec membra uigent, ex quassa pedum uis,
 In bello pudeat deseruisse senes.
 Infame hoc ex turpe nimis, iuuenum ante cateruas,
 In primis senior si cadat agminibus:
 Canos iamq; gerens barbae, capitisq; capillos,
 Exhalans animam pulucream per humum:
 Atq; tenens manibus respersa cruore pudenda,
 Cernenda iratis non nisi luminibus:
 Omnia persimilis iuueni, conamine magno
 Vapubertatis flos sibi detur, agit.
 Ille oculis hominum gratus, dum uiuit, habetur.
 Strenuus at primis cæsus in agminibus.
 Progrediens aliquis maneat pede firmus utroq;
 In terra, stricto dente labella premens.

E' NAVMACHIO, SIM. VAL-

Iamberto interprete.

Expertem ueneris satius mansisse, pudore
Indomito, ex puris meditari gaudia curis:

Atq;

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Eiusdem.

Homo cum sis, nihil assere stabile;
 Nec ubi uideris hominem, certa
 Spacia etatis promitte. etenim
 Muscae uolucris res in morem
 Inconstantia rotat humanas.

Eiusdem.

Nec ullus expers criminis, nec mortis est.

Eiusdem.

Vt arma fugias, fata non fugies tamen.

Eiusdem.

De luce casis cor memoriam non supra
 Vnum tenebit, si cor habcamus, diem.

F I N I S.

BASILEAE, EX OFFICINA
 OPORINIANA, ANNO SALVTIS
 humanae M. D. LXXVI. Mensē
 Martio.

